

Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji

Warszawa, dn. 23.03.2021 r.
KIGEiT/729/03/2021

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Telekomunikacji
ul. Królewska 27
00-060 Warszawa

Dotyczy: nowego projektu regulacji roamingowych

Szanowni Państwo,

Komisja Europejska zaproponowała nowy projekt rozporządzenia w sprawie roamingu regulowanego, który ma zastąpić dotychczasowe rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (531/2012). Dotychczasowe rozporządzenie wygasa bowiem 1 lipca 2022 roku.

Oprócz przedłużenia dotychczasowego reżimu regulacyjnego, tj. obowiązku naliczania opłat w oparciu o zasadę *Roam like at Home* (dalej „RLAH”), przedstawiony wniosek legislacyjny nakłada na operatorów również nowe obowiązki, zarówno na poziomie detalicznym jak i hurtowym. Jeśli chodzi o poziom detaliczny, to Komisja przede wszystkim chce **rozszerzenia zasady RLAH na jakość usług świadczonych w roamingu regulowanym oraz dodania obowiązków informacyjnych w zakresie dostępu do usług alarmowych i usług o wartości dodanej**, dostępnych w roamingu. **Dalsza obniżka stawek hurtowych oraz rozszerzenie obowiązku dostępu hurtowego w roamingu na dostęp do wszystkich, nawet najnowszych, technologii** to kluczowe zmiany na poziomie hurtowym. Komisja zamierza odejść od wydawania aktu wykonawczego w zakresie średniego ważonego MTR na rzecz bezpośredniego odwołania do wartości MTR wynikających z aktu delegowanego Komisji wydanego na podstawie delegacji przewidzianej w art. 75 ust. 1 Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej (1972/2018). **Nie przewiduje się natomiast zmian w polityce uczciwego korzystania**, czyli zmiany rozporządzenia z dnia 15 grudnia 2016 r. ustanawiającego szczegółowe przepisy dotyczące stosowania polityki uczciwego korzystania i metod oceny zrównoważonego charakteru zniesienia dodatkowych opłat z tytułu detalicznych usług roamingu oraz dotyczące wniosku, jaki ma obowiązek złożyć dostawca usług roamingu na potrzeby tej oceny (2016/2286).

Część zmian ma mieć charakter upraszczający, np. dostosowanie terminów aktualizacji opłat denominowanych w walutach innych niż Euro do terminów aktualizacji przewidzianych dla wewnątrzunijnych połączeń międzynarodowych, czy usunięcie obowiązku świadczenia odrębnej sprzedaży usług transmisji danych w roamingu regulowanym.

Odnosząc się do proponowanych zmian przede wszystkim pragniemy zwrócić uwagę, iż w nowym wniosku legislacyjnym **Komisja w żaden sposób nie zaadresowała problemów sygnalizowanych przez Izbę w zakresie polityki uczciwego korzystania, w szczególności jeśli chodzi o mechanizm obserwacyjny oraz limit ilościowy dla otwartych pakietów**

danych. Uszczelnienie polityki uczciwego korzystania jest niezbędne dla zapewnienia zrównoważonego modelu opłat krajowych w Polsce.

Komisja chce rozwiązać problem występujący na rynku detalicznym poprzez obniżkę opłat hurtowych. **Jednak obniżka stawek hurtowych w połączeniu z planowanym obowiązkiem zapewnienia dostępu do wszystkich, w tym najnowszych technologii (jak 5G, czy na potrzeby świadczenia usług M2M), będzie jeszcze bardziej obniżać potencjał operatorów w Polsce.** Jaki sens będzie miało inwestowanie w najnowocześniejsze sieci takie jak 5G i częstotliwości niezbędne dla uruchomienia tych sieci, skoro dostęp do nich (na bardzo atrakcyjnych warunkach regulowanych) będzie miał każdy podmiot z zagranicy, w tym taki, który w ogóle nie inwestuje w swoją sieć. **Będzie to kreowało bardzo negatywny sygnał dla inwestycji w nowoczesne sieci o bardzo wysokiej przepustowości w Polsce i UE.**

Nieprecyzyjne są również sformułowania odnoszące się do obowiązku zapewnienia takich samych warunków świadczenia usług roamingu jak w kraju w zakresie jakości sieci.

Zaproponowany przez Komisję sposób wykonania obowiązków w zakresie przejrzystości (dostęp do połączeń alarmowych oraz usługi o wartości dodanej) jest niepraktyczny, nieefektywny i będzie wiązał się z nadmierną uciążliwością dla operatorów.

Pozytywnie należy ocenić zmiany mające na celu uproszczenie i usprawnienie. Jednak **przepisy upraszczające mają charakter kosmetyczny w porównaniu z nowowprowadzanymi obowiązkami.** W miejsce starych obowiązków wprowadzane są nowe, które – przy obecnej propozycji ich realizacji - będą bardziej uciążliwe niż poprzednie.

Poniżej w szczegółach odnosimy się do poszczególnych elementów rozporządzenia i przedstawiamy dodatkowe pytania w zakresie przedstawionego brzmienia rozporządzenia. Udzielenie odpowiedzi pozwoli na lepsze zrozumienie intencji ustawodawcy unijnego oraz odpowiedzialne odniesienie się do propozycji.

I. RLAH QoS+ (art. 5 ust. 2)

W art. 5 ust. 2 projektu rozporządzenia przewidziany został obowiązek świadczenia detalicznych usług roamingowych na takich samych warunkach jak w kraju, również pod względem jakości usług.

W odniesieniu do tej propozycji pragniemy wskazać, iż powyższy przepis jest bardzo nieprecyzyjny. Nie wiadomo bowiem, na czym konkretnie ten obowiązek miałby polegać, tj. czy chodzi o dostęp do takich samych technologii w roamingu, z jakich klient może korzystać w kraju, czy chodzi o zapewnienie takich samych parametrów jakościowych jakie klient może doświadczać w kraju.

Ponownie pragniemy zwrócić uwagę, iż wprawdzie operatorzy dokładają starań, aby zapewnić jak najlepszą jakość usług w roamingu, to jednak przy świadczeniu usług użytkownikom końcowym w roamingu operatorzy korzystają z sieci dostarczanych przez partnerów zagranicznych. Nie mają zatem wpływu ani na jakość sieci, ani na dostępne w tych sieciach technologie. Proces wdrażania poszczególnych technologii również różni się w Europie, choćby ze względu na czas dystrybucji pasma. Również parametry uzyskiwane w tych samych technologiach mogą być różne, choćby ze względu na udostępnioną szerokość pasma, czy możliwości agregacji pasm w danej technologii (agregacja pasm zapewnia możliwość uzyskania lepszych pojemności sieci i parametrów jakościowych). Świadczenie usług w roamingu odbywa się w oparciu o zasadę „best effort”.

Jeśli Komisja chce zaadresować problem związany z celowymi działaniami ograniczania jakości usług w roamingu, to obowiązek powinien zostać sformułowany w zupełnie odmienny sposób.

Jednocześnie pragniemy zwrócić uwagę, iż powiązanie takiej zasady z obowiązkiem hurtowym określonym w art. 3 ust. 1 i 3 projektu rozporządzenia, w szczególności w zakresie obowiązku zapewnienia dostępu do innowacyjnych technologii sieciowych, może być przeciwnie skuteczne w realizacji deklarowanego celu, jakim jest wspieranie jak najwyższej jakości usług dla użytkowników końcowych. Poprzez taki obowiązek promowani są bowiem dostawcy usług, którzy nie inwestują w sieć.

Postulat: Wnosimy o pozostawienie zasady RLAH w jej obecnej wersji, tj. jako odnoszącej się do warunków cenowych. W celu zapobieżenia ewentualnym działaniom mającym na celu pogorszenie usług w roamingu regulowanym, można przewidzieć zakaz podejmowania takich celowych działań.

II. Rozszerzony obowiązek dostępowy (art. 3 ust. 1 i 3)

W naszej ocenie brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia dla rozszerzenia obowiązku zapewnienia dostępu hurtowego. Nie identyfikujemy żadnych problemów konkurencyjnych w tym zakresie. Nie są nam również znane żadne przypadki sporów w tym przedmiocie, które miałyby być, np. rozstrzygane przez Urząd Komunikacji Elektronicznej.

Pragniemy jednak zwrócić uwagę, iż co do zasady nowe technologie są udostępniane w roamingu na zasadach wzajemności. Operatorzy rozbudowują sieci w nowych technologiach takich jak 5G czy NB-IoT również na potrzeby klientów roamingowych. Takie podejście pozwala na zapewnienie zrównoważonego rozwoju sieci, sprzyja innowacjom i inwestycjom w sieci.

Inaczej jest w przypadku braku możliwości uzyskania wzajemności. Wówczas zapewnienie dostępu do najnowszych technologii powinno być odpowiednio zabezpieczone, by nie doprowadzić do nieuzasadnionego uprzywilejowania podmiotów korzystających. Należy zwrócić uwagę, iż taki obowiązek może być wykorzystywany nie tylko przez podmioty z UE, ale również spoza UE. Do uzyskania takiego uprawnienia wystarczającej jest utworzenie i zarejestrowanie podmiotu prawnego w jednym z państw UE. Umowy komercyjne powinny więc mieć pierwszeństwo wobec obowiązków regulacyjnych. Dlatego, analogicznie jak to ma miejsce w przypadku dostępu do nowoczesnych sieci światłowodowych, należałoby przewidzieć możliwość stosowania modeli opartych na podziale ryzyka i przyznać takim modelom nadrzędność. Powinno to stanowić wyjątek od zasady przewidzianej w art. 3.

Gdyby wszystkie podmioty mogły w sposób natychmiastowy, na bardzo korzystnych regulowanych warunkach, uzyskać dostęp do nowych sieci, które są wynikiem długoterminowych i obciążonych ryzykiem inwestycji, to prowadziłyby to do nierównowagi na korzyść podmiotów nie posiadających własnej sieci i nie zamierzających w nie inwestować. Dlatego tego typu podmioty powinny partycypować w ryzyku, jakie ponoszą operatorzy sieci w związku z inwestycjami w nowoczesne technologie. Sposobem na rozwiązanie tego typu problemów mogłyby być umowy handlowe z minimalnymi zobowiązaniami wolumenowym, zobowiązania finansowe lub wyższe stawki. Tego typu umowy są znane na rynku i one umożliwiają dostawcom usług bez własnej sieci uzyskać dostęp do nowych sieci i funkcjonalności.

Proponowane rozszerzenie obowiązków dostępowych będzie jedynie kreować ryzyko dla inwestycji w sieci 5G i osiągnięcia celów zapewnienia zasięgu sieci 5G na wszystkich zamieszkałych terenach, co zostało przewidziane w nowym dokumencie strategicznym KE "Digital Decade".

Postulat: Art. 3 ust. 1 i 3 powinny pozostać niezmienione.

III. Stosowanie regulacji do umów dostępowych w zakresie łączności M2M

W motywie 21 Komisja dodała wyjaśnienie, że operatorzy sieci powinni uwzględniać wnioski o dostęp do usług roamingowych na potrzeby rozwiązań M2M i jeśli to niezbędne, pozwolić na permanentny roaming na potrzeby tego typu rozwiązań. W tym zakresie Komisja rozpoznaje wprowadzenie nowych mechanizmów naliczania opłat, które są specjalnie dostosowane do tego rodzaju usług, często generujących jedynie niewielki ruch. W celu uniknięcia wątpliwości i sporów przed krajowymi organami regulacyjnymi, Komisja powinna jednak w sposób wyraźny wykluczyć takie nowe modele ustalania opłat z obowiązku przewidzianego w art. 3 ust. 4.

Postulat: Art. 3 ust. 4 nie powinien mieć zastosowania do hurtowych usług M2M.

IV. Redukcja stawek hurtowych

Od 1 lipca 2022 r. (po wygaśnięciu obecnego rozporządzenia), Komisja proponuje następujące obniżki stawek hurtowych:

	H1 2022 (obecne rozporządzenie)	H1 2022-2024 (propozycja)	2025-2032 (propozycja)
Data (Euro/GB)	2,5	2	1,5
MOC (Eurocent/min.)	3,2	2,2	1,9
SMS (Eurocent/szt.)	1	0,4	0,3

Proponowana redukcja stawek hurtowych powinna być oceniana w kontekście nowego rozszerzonego obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 1 i 3. Oznaczają one bowiem, iż na takich warunkach dostęp do kapitałochłonnych sieci 5G uzyskać mógłby jakikolwiek podmiot zarejestrowany w UE. To jest bardzo negatywny sygnał inwestycyjny dla sektora komunikacji elektronicznej, który stoi przed koniecznością poniesienia ogromnych wydatków inwestycyjnych w nowoczesne sieci telekomunikacyjne. Stanowi to także ryzyko zakłócenia konkurencji na krajowym rynku hurtowym i detalicznym.

Proponowane redukcje stawek hurtowych nie będą mieć istotnego wpływu na konsumentów, ponieważ konsumenci korzystają już z usług roamingowych na zasadach krajowych, nie rozwiązują problemów związanych z zapewnieniem zrównoważonego modelu opłat krajowych w Polsce (tu jak sygnalizowaliśmy wcześniej kluczowa jest poprawa mechanizmów przewidzianych w polityce uczciwego korzystania). Zamiast tego niższe stawki tylko bardziej pogarszają negatywny już klimat inwestycyjny w sektorze komunikacji elektronicznej. Jedynym beneficjentem dalszych redukcji będą MVNO, którzy nie posiadają własnej sieci i sprzedają usługi łączności elektronicznej bez konieczności poniesienia jakichkolwiek inwestycji ze swej strony. Należy przy tym zwrócić uwagę, iż operatorzy nie mogą oprócz powyżej wymienionych stawek pobierać żadnych innych opłat, np. związanych z obsługą takiego podmiotu, uruchomieniem usług, itp.

W naszej ocenie rozwój nowoczesnych sieci o bardzo wysokiej przepustowości, które są niezbędne dla cyfryzacji Europy, powinien mieć pierwszeństwo. W przeciwnym razie Europa pozostanie w tyle.

Postulat: W przypadku pozostawienia rozszerzonego obowiązku z art. 3 należy odstąpić od dalszej regulacji stawek hurtowych.

V. Przejrzystość w zakresie pobierania opłat za usługi o wartości dodanej (VAS).

Zgodnie z propozycją operatorzy sieci powinni zapewnić swoim klientom większą przejrzystość w zakresie usług o wartości dodanej. Informacja na temat usług o wartości dodanej jest w interesie zarówno operatorów sieci jak i ich klientów. Jednak należy zwrócić uwagę, iż opłaty za usługi o wartości dodanej nie są wystarczająco przejrzyste również dla operatorów. Problem ma rozwiązać zharmonizowana na poziomie unijnym baza danych zawierająca informację w tym zakresie. Taka baza oczywiście będzie pomocna, ale należy również uczynić proponowany przez KE obowiązek bardziej praktycznym i przyjaznym dla operatorów i użytkowników. Dlatego BEREC (alternatywnie Komisja Europejska) mogłaby w uzupełnieniu do powstałej do 2023 r. bazy danych, zapewnić odpowiednią stronę internetową, na której klienci mogliby uzyskać informację na temat kosztów korzystania z tego typu usług w całej UE. Operatorzy mogliby w konsekwencji referować do tej strony w „welcome SMS”. Takie źródło powinno być dostępne w czasie, kiedy nowy obowiązek informacyjny miałby zacząć obowiązywać. Byłoby to nie tylko bardziej efektywne kosztowo (zamiast co najmniej kilkudziesięciu lub nawet kilkuset stron wymagających ciągłej aktualizacji – jednak zunifikowana i aktualna strona), ale również bardziej przyjazne dla użytkowników w całej UE. W celu przeciwdziałania nadużyciom w kierowaniu połączeń na numerację VAS w Rozporządzeniu należy doprecyzować, że zakańczanie połączeń na numery spoza listy podlega opłatom MTR/FTR wynikającym z aktu delegowanego. Ponadto, termin uruchomienia przez BEREC bazy numerów VAS powinien być zharmonizowany z terminem wejścia w życie nowego Rozporządzenia.

Postulat: obowiązek informacyjny (tj. odwołanie do strony internetowej poprzez wiadomość SMS) powinien być realizowany przy współdziałaniu BEREC lub KE – odwołanie w wiadomości „welcome SMS” do scentralizowanej strony internetowej prowadzonej przez BEREC lub KE.

VI. Obowiązki przejrzystości w zakresie dostępu do usług ratunkowych.

Zgodnie z propozycją Komisji operatorzy sieci powinni również informować swoich klientów na temat dostępnych opcji dostępu do usług alarmowych w odwiedzanym kraju w dodatkowym SMS. Jeśli chodzi o zharmonizowany europejski numer alarmowy 112, to nie rodzi to żadnego problemu. Taki obowiązek jest już przewidziany w obecnym rozporządzeniu i jest wykonywany przez operatorów. Jednakże inne usługi alarmowe, w szczególności przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami, są świadczone różnie w różnych państwach członkowskich. Dlatego podobnie jak w przypadku usług VAS, tak i w tym przypadku zupełnie nieefektywne byłoby utrzymywanie przez każdego operatora sieci swojej własnej listy. Dlatego również w tym wypadku najbardziej racjonalnym byłoby prowadzenie takiej strony przez KE lub BEREC. Miałoby to również dodatkową zaletę dla administracji publicznej, ponieważ państwa członkowskie mogłyby korzystać z wymiany wiedzy i najlepszych praktyk przy wprowadzaniu tego typu rozwiązań.

Postulat: w podobny sposób jak w przypadku VAS postulujemy wprowadzenie strony prowadzonej przez BEREC lub KE, do której link operatorzy przesyłaliby w wiadomości SMS.

VII. Polityka uczciwego korzystania

Pragniemy ponownie zwrócić uwagę, iż z punktu widzenia polskich operatorów kluczowe dla zapewnienia zrównoważonego modelu opłat krajowych jest wprowadzenie zmiany w polityce uczciwego korzystania (2016/2286). To nieadekwatna do celu polityka uczciwego korzystania, a nie sama wysokość stawek hurtowych, tworzy ryzyko dla zrównoważonego charakteru opłat krajowych i RLAH.

Mechanizm obserwacyjny,

Przewidziany w art. 4 ust. 4 Rozporządzenia 2286/2016 mechanizm, a w szczególności wskaźnik przeważającego korzystania z usług w roamingu, nie ma charakteru obiektywnego i jest mechanizmem niesprawiedliwym. Dyskryminuje on użytkowników, którzy w niewielkim stopniu korzystają z usług zarówno krajowych jak i roamingowych. Ze względu na swój subiektywny charakter faworyzuje on w nieuprawniony sposób tzw. heavy userów.

Jego stosowanie prowadzi do sytuacji, w której dwóch klientów posiadających taki sam plan taryfowy w kraju, korzystających w taki sam sposób z usług w roamingu regulowanym (np. 100 min.) oraz przebywających taki sam okres w roamingu (a tym samym w kraju), będzie w różny sposób taryfikowanych za korzystanie z usług w roamingu regulowanym. Taryfikacja ta (tj. stosowanie dodatkowej dopłaty lub jej brak) jest zależna wyłącznie od ilości zużytych jednostek w kraju i jest odwrotnie proporcjonalna do zużycia krajowego. Oznacza to, że użytkownik, który więcej korzysta z usług krajowych, będzie płacić mniej w roamingu (w taryfach no-limit będzie korzystał z nich bezpłatnie). Prowadzi to do absurdalnej sytuacji, w której klient, który generuje wyższe koszty (przy tej samej wartości abonamentu) jest traktowany lepiej niż ten, który generuje ogólnie niższe koszty.

Jednocześnie, ze względu na subiektywny charakter, użytkownik może w łatwy sposób obejść stosowaną przez dostawcę usług roamingu politykę uczciwego korzystania, w szczególności w taryfach no-limit. O ile wskaźnik pobytu jest wskaźnikiem obiektywnym, o tyle wskaźnik korzystania może zostać w sposób prosty zmieniony przez użytkownika na jego korzyść nie tylko przez ograniczenie konsumpcji roamingowej, ale poprzez zwiększenie konsumpcji krajowej. W taryfach typu no-limit nie generuje to żadnych dodatkowych kosztów krajowych dla użytkownika (ale dla jego dostawcy już tak). Wystarczy, iż zestawi on kilka długich połączeń z innym numerem (np. prepaid) przed wyjazdem w roaming, które będą stanowić odpowiedni bufor zabezpieczający przed wystąpieniem przeważającej konsumpcji w roamingu regulowanym.

Przyjęty okres obserwacyjny jest zbyt długi, aby uznać, iż zabezpiecza on przed wystąpieniem ryzyka niewłaściwego lub niestandardowego korzystania wykraczającego poza okresowe podróże na terytorium Unii biorąc pod uwagę średnie wskaźniki pobytu obywateli Polski w Unii Europejskiej.

Postulat: W celu zobiektywizowania podejścia do wszystkich użytkowników niezbędne jest wprowadzenie następujących zmian:

- skrócenie okna obserwacyjnego z 4 miesięcy do 1 miesiąca, co w lepszym stopniu zaadresuje zagadnienie okresowych podróży;
- możliwość rozłącznego stosowania wskaźników pobytu i korzystania z usług w roamingu regulowanym;
- traktowanie pobytu w kraju i w roamingu jako pobyt w roamingu regulowanym lub przynajmniej traktowanie ani jako pobyt w kraju, ani w roamingu.

Limity dla otwartych pakietów danych

Mechanizm przewidziany w art. 4 (2) Rozporządzenia 2286/2016 dla otwartych pakietów danych powinien zostać rozszerzony na inne usługi (połączenia głosowe, SMSy, MMSy rozliczane jednostkowo), jeśli są one objęte nielimitowanymi planami taryfowymi lub takimi planami, w których cena za dany pakiet podzielona przez wolumen usług jest mniejsza niż regulowana cena hurtowa przewidziana dla danej frakcji ruchu (analogicznie jak to ma miejsce w przypadku otwartych pakietów danych).

Jednocześnie jeden mechanizm powinien mieć zastosowanie dla wszystkich usług. Wynika to z faktu, iż abonament obejmuje wszystkie rodzaje usług. Nie ma zatem żadnego uzasadnienia odnośnie go tylko do jednego typu usług. Przyjęty mnożnik „2” nie ma także żadnego uzasadnienia. Żaden model biznesowy nie będzie zrównoważony jak długo regulacja pozwoli jedynie na odzyskanie połowy kosztów za transmisję danych używaną za granicą.

Postulat: W związku z powyższym postulujemy o wprowadzenie następujących zmian:

- Zastosowanie mechanizmu przewidzianego dla otwartych pakietów danych do otwartych pakietów połączeń głosowych, wiadomości SMS i MMS;
- Przy czym powinien to być jeden mechanizm dla wszystkich usług. Abonament za taki otwarty pakiet danych, połączeń głosowych, wiadomości SMS i MMS powinien być dzielony proporcjonalnie na usługi według ustalonego przez dostawcę usług schematu. W dalszej kolejności odpowiednia część kwoty abonamentu stanowiłaby podstawę do wyliczenia wolumenu danych usług dostępnych bez dodatkowej opłaty (licznik);
- zmianę mnożnika z 2 na mniejszy – najwyżej 1.

VIII. Sustainability

Brak jest podstaw dla obecnego kryterium przyjmowanego dla oceny występowania lub braku zrównoważonego modelu opłat krajowych, iż strata na roamingu musi przekraczać 3% marży EBIDTA, aby móc ubiegać się o zezwolenie na dopłaty. Operatorzy powinni mieć prawo zrekompensowania wszelkich strat związanych z RLAH.

Postulat: Wnosimy o usunięcie wymogu, że negatywna marża na usługach w roamingu regulowanym musi przekraczać 3% marży EBIDTA.

IX. Aktualizacja opłat

Jakkolwiek pozytywnie należy ocenić zmianę w zakresie dostosowania aktualizacji stawek roamingowych oraz za połączenia wewnątrzunijne, to jednak należy zwrócić uwagę, iż należy ograniczyć ilość wprowadzanych zmian, zarówno w zakresie regulacji wewnątrzunijnych, jak i roamingowych.

Tymczasem, przy obecnym brzmieniu rozporządzenia nadal będzie występować konieczność zmian stawek od 1 stycznia (zmiana stawki MTR jak i zmiana regulowanych stawek hurtowych). Stanowi to duże obciążenie dla operatorów i nie jest przyjazne dla użytkowników końcowych. Znacznie bardziej przyjazne byłoby określenie jednej daty w roku, w której następują wszystkie zmiany, niezależnie czy wynikają one ze zmian stawek, czy kursów.

Zmiana stawek w PLN wynikająca ze zmiany kursu na wyższe powinna być możliwa do wdrożenia w umowach bez ryzyka churnu.

Regulacja roamingowa przewiduje stosowanie określonych cen detalicznych za usługi roamingu regulowanego, ceny te wyrażone są w walucie Euro. Jednocześnie ta sama regulacja wprowadziła obowiązek aktualizacji cen detalicznych dla krajów, które stosują inną walutę niż euro – określony został bardzo precyzyjny mechanizm aktualizacji i przeliczania euro na walutę lokalną. Celem rozwiązania jakichkolwiek potencjalnych niepewności interpretacyjnych należy doprecyzować obowiązek aktualizacji kursu euro poprzez dodanie informacji o braku możliwości rozwiązania umowy przez klienta w przypadku zmiany cennika usług roamingowych wskutek aktualizacji cen na podstawie kursu euro. Zmiana cennika (niezależnie czy skutkująca podwyższeniem, czy obniżeniem cen detalicznych) jest konsekwencją stosowania prawa europejskiego i nie może dawać klientom prawa do wypowiedzenia umowy bez konieczności zwrotu udzielonych ulg.

Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji

Postulat: Wnosimy o wprowadzenie jednej daty w roku, w której nastąpią wszystkie zmiany stawek niezależnie od źródła zmiany oraz o jednoznaczne przesądzenie, że zmiana stawek na wyższe (wynikająca ze zmiany kursu) nie daje klientom prawa do wypowiedzenia umowy bez konieczności zwrotu udzielonych ulg.

X. Akt delegowany w zakresie jednolitej stawki MTR

Bezpośrednie odniesienie do aktu delegowanego ustalającego jednolity MTR powinno być wprowadzone dopiero od 1 stycznia 2024 r. Należy bowiem zwrócić uwagę, iż do 31 grudnia 2023 r. będzie trwał okres przejściowy, w czasie którego stawki będą różne w zależności od kraju. Różnica między stawkami będzie spora, np. w 2022 r. rozpiętość będzie od 0,2 Eurocenta do 0,55 Eurocenta. Wdrożenie takich różnych stawek na okres 2 lat będzie wiązało się z dużymi kosztami implementacyjnymi w systemach, będzie też nieprzejrzyste dla klientów. Z kolei, gdyby przyjąć tylko najniższą stawkę (0,2 Eurocenta dla Cypru) we wszystkich krajach, będzie to na niekorzyść operatorów i nie pozwoli im na odzyskanie wszystkich kosztów.

Kraj/ MTC	01.01.2022 31.12.2022 (Eurocent)	01.01.2023 - 31.12.2023 (Eurocent)	od 01.01.2024 (Eurocent)
Austria	0,55	0,4	0,2
Belgia	0,55	0,4	0,2
Bułgaria	0,55	0,4	0,2
Cypr	0,2	0,2	0,2
Czechia	0,55	0,4	0,2
Dania	0,52	0,4	0,2
Niemcy	0,55	0,4	0,2
Estonia	0,55	0,4	0,2
Grecja	0,55	0,4	0,2
Hiszpania	0,55	0,4	0,2
Finlandia	0,55	0,4	0,2
Francja	0,55	0,4	0,2
Chorwacja	0,55	0,4	0,2
Węgry	0,47	0,4	0,2
Irlandia	0,43	0,4	0,2
Włochy	0,55	0,4	0,2
Litwa	0,55	0,4	0,2
Łotwa	0,55	0,4	0,2
Luxemburg	0,55	0,4	0,2
Malta	0,4	0,4	0,2
Holandia	0,55	0,4	0,2

Polska	0,55	0,4	0,2
Portugalia	0,36	0,36	0,2
Rumunia	0,55	0,4	0,2
Szwecja	0,21	0,21	0,2
Słowenia	0,55	0,4	0,2
Słowacja	0,55	0,4	0,2

Postulat: proponujemy pozostanie przy akcie wykonawczym ustalającym średnioważony MTR do czasu rzeczywistego wdrożenia jednolitej stawki MTR, tj, od 1 stycznia 2024 r.

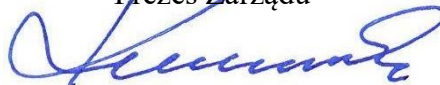
XI. Pytania do Komisji

W celu wyjaśnienia wątpliwości związanych z proponowanym brzmieniem wniosku legislacyjnego wnosimy o zadanie Komisji następujących pytań:

- Czy intencją przepisu przewidzianego w art. 5 ust. 2 jest obowiązek świadczenia usług w roamingu, w każdej dostępnej technologii w kraju? Na przykład jeśli operator świadczy usługi w technologii 5G czy NB IoT w kraju, to musi podpisać umowy z jednym lub wszystkim operatorami w UE, którzy świadczą usługi w technologii 5G i NB IoT? Czy jednak chodzi o zapewnienie tych samych parametrów jakościowych? W jakich okolicznościach operator będzie mógł się powołać na techniczną niewykonalność?
- Jak należy rozumieć obowiązek zapewnienia dostępu hurtowego do wszystkich technologii? Czy przewidziana jest tu zasada wzajemności i w przypadku jej braku możliwość wprowadzenia modeli opartych o podział ryzyka?
- W jaki sposób Komisja zamierza zabezpieczyć kapitałochłonne i wiążące się z dużym ryzykiem inwestycje w nowe technologie, np. 5G i NB-IoT?
- W jaki sposób należy stosować akt delegowany Komisji w okresie, gdy będą obowiązywały zróżnicowane stawki (w okresie przejściowym)? Czy można zastosować najwyższą obowiązującą w tym czasie stawkę, np. 0,55 Eurocenta w 2022 r.?
- Czy strony, do których ma być kierowany link (usługi VAS i alarmowe) ma być objęta zero-ratingiem?

z poważaniem

Prezes Zarządu

Stefan Kamiński